

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	1 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

Spis treści

[Karta zmian nr 8](#)

1.	Cel	2
2.	Przedmiot	2
3.	Zakres	2
4.	Odpowiedzialność	2
5.	Opis postępowania	3
5.1	Definicja prac szczególnie niebezpiecznych	3
5.2	Ogólne zasady i tryb przygotowania miejsca pracy, prac szczególnie niebezpiecznych	3
5.2.1	Zasady ogólne	4
5.2.2	Obowiązki użytkownika	4
5.2.3	Obowiązki wykonawcy	4
5.2.4	Zasady wydawania pozwoleń na prace szczególnie niebezpieczne	5
5.3	Warunki zachowania bezpieczeństwa pracy przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych	6
5.3.1	Zasady bezpieczeństwa pracy w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych	6
5.3.2	Roboty rozbiórkowe, remontowe i montażowe, prowadzone bez wstrzymywania ruchu zakładu lub jego części	11
5.3.3	Prace na wysokości	11
5.3.4	Prace w kontakcie z materiałami niebezpiecznymi	13
5.3.5	Prace w wykopach	14
6.	Definicje	15
7.	Dokumenty związane	17
8.	Załączniki	17

	Stanowisko	Imię i nazwisko	Podpis	Data
Opracował	Główny Inżynier Utrzymania Ruchu	mgr inż. Jerzy Sowa	<i>(Podpis nieczytelny)</i>	04.07.2003
Sprawdził	Kierownik Działu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy	mgr inż. Anna Malinowska	<i>(Podpis nieczytelny)</i>	04.07.2003
Sprawdził	Pełnomocnik Dyrektora Generalnego ds. Systemów Zarządzania Jakością i Środowiskowego	inż. Andrzej Wysocki	<i>(Podpis nieczytelny)</i>	04.07.2003
Zatwierdził	Dyrektor Techniki i Inwestycji	inż. Wojciech Królak	<i>(Podpis nieczytelny)</i>	04.07.2003

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	2 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

1. Cel

Zapewnienie bezpieczeństwa przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych w [Grupie Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.](#)

2. Przedmiot

Instrukcja dotyczy określenia zasad organizacji prowadzenia prac szczególnie niebezpiecznych w [Grupie Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.](#)

3. Zakres

Instrukcja obejmuje swoim zakresem wszystkie komórki organizacyjne [Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.](#) oraz wykonawców obcych realizujących prace na podstawie umów lub zleceń.

4. Odpowiedzialność

Zakresy odpowiedzialności są opisane w punktach 5.2.2. oraz 5.2.4.

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	3 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

5. Opis postępowania

5.1 Definicja prac szczególnie niebezpiecznych

Pracami szczególnie niebezpiecznymi są przede wszystkim:

- Roboty budowlane, remontowe i montażowe prowadzone w obiektach wytwórni bez zatrzymywania ruchu instalacji technologicznej lub jej części, jeżeli jej praca stwarza bezpośrednie zagrożenie dla wykonujących te prace.
- Prace w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i w innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych.
- Prace przy użyciu materiałów niebezpiecznych.
- Prace na wysokości.
- Prace wykonywane przy urządzeniach i instalacjach energetycznych. Rodzaj prac i sposób ich wykonywania podany jest w instrukcji IO-TNC-01-01 „Instrukcja Nadzoru i Organizacji Bezpiecznej Pracy oraz Utrzymania Ciągłości Ruchu Urządzeń i Instalacji Energetycznych w ZCh „POLICE” S.A.”.
- Prace wykonywane przy urządzeniach, instalacjach i sieciach elektroenergetycznych. Rodzaj prac podany jest w „Instrukcji eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych w Z.Ch. POLICE S.A.”.
- Prace niebezpieczne pod względem pożarowym w miejscach występowania materiałów palnych. Rodzaj prac podany jest w „Instrukcji zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym” IO-O-Z05-02.

Prace prowadzone na instalacjach wyłączonych z eksploatacji w celu przeprowadzenia remontu nie są uznawane za prace szczególnie niebezpieczne o ile wyłączenie z ruchu oraz przygotowanie instalacji zostało potwierdzone protokołem - wzór - formularza F-3/IO-O-Z05-01. Odbioru po remoncie dokonujemy wg. formularza F-3a/IO-O-Z05-01. Nie dotyczy to prac prowadzonych w strefach zagrożonych wybuchem, w zbiornikach lub aparatach studzienkach i kanałach.

Kierownicy samodzielnych Wydziałów przygotowują (każdy w swoim zakresie) Wykazy Prac Szczególnie Niebezpiecznych. Wykazy te podlegają zatwierdzeniu przez Dyrektorów Jednostek Biznesowych i Centrów. Kierownicy samodzielnych Wydziałów odpowiedzialni są również za przechowywanie i aktualizację powyższych wykazów.

Wszystkie prace szczególnie niebezpieczne oraz uznane przez Jednostkę Biznesową i Centrum za szczególnie niebezpieczne wykonywane są na podstawie „Pozwolenia na prace szczególnie niebezpieczne”- wzór - formularza F-2/IO-O-Z05-01. Wyłączenia w trybie wystawiania pozwoleń, określono w pkt. 5.2 i 5.2.4.2 oraz 5.3.3.1.9.

5.2 Ogólne zasady i tryb przygotowania miejsca pracy, prac szczególnie niebezpiecznych

Prace podane w niniejszej instrukcji wykonywane są na podstawie pisemnego pozwolenia na prace szczególnie niebezpieczne (formularz F-2/IO-O-Z05-01). Niniejsza uwaga nie dotyczy prac wyszczególnionych w pkt. 5.1 podpunkt e,f,g, które wykonywane są na podstawie poleceń, zleceń, zezwoleń podanych w wyszczególnionych w tych punktach instrukcjach.

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	4 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

5.2.1 Zasady ogólne

1. Prace szczególnie niebezpieczne muszą być prowadzone przez co najmniej dwóch pracowników.
2. Wykonawca zobowiązany jest do zapoznania swoich pracowników z niniejszą instrukcją.
3. Wszyscy pracownicy użytkownika biorący udział w procesie przygotowania i realizacji prac remontowych i konstrukcyjnych, a także zatrudnieni bezpośrednio w produkcji zobowiązani są do znajomości i bezwzględnej przestrzegania procedur będących przedmiotem tej instrukcji.

5.2.2 Obowiązki użytkownika

1. Zapewnienie wymaganego przygotowania obiektu będącego przedmiotem prac oraz terenu bezpośrednio przyległego do miejsca pracy.
2. Przeszkolenie wszystkich pracowników wykonawcy biorących udział w realizacji prac (Formularz F-6/IO-O-Z05-01).
3. W zakres przygotowań w zależności od prowadzonych prac wchodzi:
  - a) opróżnienie remontowanego urządzenia z substancji mogących stworzyć zagrożenie wypadkowe,
  - b) przedmuchiwanie, przemywanie lub oczyszczenie w zależności od specyfiki urządzenia,
  - c) zaślepienie dopływu i odpływu mediów,
  - d) odcięcie dopływu energii elektrycznej, jeżeli rodzaj wykonywanych prac tego wymaga,
4. Poinformowanie wykonawcy o potencjalnym zagrożeniu mogącym się pojawić w miejscu prowadzenia prac oraz o zasadach postępowania w przypadku ich wystąpienia (druk pozwolenia).
5. Ustalenie miejsc podłączenia do sieci energetycznej urządzeń wykonawcy.
6. Wskazanie wykonawcy dostępu do środków łączności, apteczki pierwszej pomocy, oraz urządzeń sanitarno-higienicznych będących własnością użytkownika.
7. Natychmiastowe poinformowanie wykonawcy o każdej zmianie warunków pracy mogącej mieć wpływ na bezpieczeństwo ludzi.
8. Okresowa kontrola miejsca pracy

5.2.3 Obowiązki wykonawcy

1. Bezwzględne przestrzeganie warunków zawartych w pozwoleniu na prace szczególnie niebezpieczne
2. Wyposażenie pracowników w niezbędny sprzęt BHP i ppoż. zgodnie z rodzajem prac i warunkami zawartymi w pozwoleniu na prace szczególnie niebezpieczne.
3. Wyposażenie miejsca pracy we właściwy dla prowadzonych prac sprzęt i środki techniczne.
4. Posiadanie odpowiedniej wiedzy na temat technologii prowadzenia zleconych prac, przepisów i zasad BHP i ochrony ppoż.
5. Informowanie użytkownika o zmianie składu brygad pracujących w każdym przypadku wymagającym przeprowadzenia szkolenia na temat bezpieczeństwa pracy.
6. Zgłoszenie użytkownikowi potencjalnych zagrożeń wynikających z technologii prowadzonych prac oraz sposobów zabezpieczenia przed nimi

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	5 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

7. Oznakowanie terenu prac w widoczny sposób, np.: przez wygradzenie lub umieszczenie tablic ostrzegawczych.
8. W przypadku opuszczenia miejsca pracy, wykonawca ma obowiązek poinformować o tym poleconodawcę (koordynującego) lub dopuszczającego, fakt ten potwierdzić w Pozwoleniu/Poleceniu F-2/IO-O-Z05-01 oraz dokonać niezbędnego zabezpieczenia miejsca pracy.
9. Bieżąca kontrola miejsca pracy

5.2.4 Zasady wydawania pozwoleń na prace szczególnie niebezpieczne

1. Wszystkie prace szczególnie niebezpieczne, należy prowadzić na podstawie pisemnych pozwoleń, które obowiązują użytkowników i wszystkich wykonawców.
2. Pisemne pozwolenia nie są wymagane:
  - a) w sytuacjach awaryjnych, podczas prowadzenia akcji ratowniczej mającej na celu ratowanie życia bądź ograniczenia rozmiarów awarii,
  - b) podczas wykonywania przez pracowników Wydziału prac obsługowych, eksploatacyjnych i konserwacyjnych prowadzonych na podstawie obowiązujących instrukcji eksploatacyjnych i stanowiskowych (nie dotyczy pracy w zbiornikach), przy urządzeniach energetycznych obowiązuje instrukcja pkt. 5.1.f.
3. Pozwolenie na prace szczególnie niebezpieczne wypełniane jest w dwóch egzemplarzach; oryginał otrzymuje wykonawca, kopia jest przechowywana u wystawiającego przez okres 60 dni.
4. Numeracja pozwoleń prowadzona jest w „Rejestrze Prac /Książka wejść - wyjść” (formularz F-4/IO-O-Z05-01) z zachowaniem kolejności w danym roku kalendarzowym w określonej jednostce organizacyjnej
5. Pozwolenie jest ważne na czas określony przez wystawiającego. W przypadku prowadzenia prac w systemie 5-cio brygadowym, gdy zmienia się poleconodawca i dopuszczający, należy dokonać ponownej procedury dopuszczenia do pracy, zgodnie z pkt 13 w F-2/IO-O-Z05-01Pozwolenia/Polecenia na prace szczególnie niebezpieczne.
6. W przypadku zmiany warunków lub zakresu prac wymagane jest wydanie nowego pozwolenia.
7. W przypadku gdy prace wykonywane są przez te same osoby, a warunki pracy nie uległy zmianie dopuszcza się przedłużenia pozwolenia.
8. Do wydawania pozwoleń na prace szczególnie niebezpieczne są upoważnieni przez Dyrektora Jednostki Biznesowej lub Centrum pracownicy nadzoru
9. Kierownicy samodzielnych Wydziałów przygotowują, przechowują i aktualizują:
  - a) wykaz pracowników upoważnionych do wydawania pozwoleń - poleconodawca
  - b) wykaz pracowników do poświadczania przygotowania miejsca pracy - dopuszczający

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	6 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

10. W przypadku kiedy na obiekcie równocześnie prowadzi prace kilka grup remontowych wszystkie wydane pozwolenia na danej zmianie roboczej powinna wystawiać wyłącznie jedna osoba.
11. Jeżeli wykonawca wprowadza na obiekt użytkownika kilka ekip remontowych, jest on zobowiązany ustanowić Kierownika Robót jako osobę odpowiedzialną za całość prowadzonych prac na obiekcie ze strony wykonawcy. Kierownik Robót jest przedstawicielem wykonawcy uprawnionym do uzgodnień w kontaktach z użytkownikiem na czas trwania remontu.
12. W przypadku prac stwarzających zagrożenia dla dwóch lub więcej sąsiadujących obiektów pozwolenie można wydać tylko po uzgodnieniu warunków prowadzenia prac przez użytkowników obiektów. Fakt uzgodnienia musi być wpisany do pozwolenia i opatrzony podpisami uzgadniających osób.
13. Dokonywanie poprawek na drukach pozwoleń jest zabronione.
14. Wymagalną zasadą jest podległość służbowa osoby odpowiedzialnej za przygotowanie miejsca pracy w stosunku do pozwalającego na rozpoczęcie robót. Wyjątek stanowi sytuacja, kiedy prace prowadzone są na zmianie II i III lub w dni ustawowo wolne od pracy; wówczas pozwalającym może być starszy mistrz zmiany.
15. Każda osoba wymieniona imiennie w treści pozwolenia odpowiada w swoim zakresie za wykonanie ustaleń w nim zawartych.

5.3 Warunki zachowania bezpieczeństwa pracy przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych**5.2.1 Zasady bezpieczeństwa pracy w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych****5.3.1.1 Zasady ogólne**

1. Zasady zawarte w niniejszym rozdziale stosuje się przy pracach wymagających wejścia do wnętrza wszelkiego rodzaju zbiorników i ich obudów, zasobników, pojemników, skrubarów, kolumn destylacyjnych, wyparek, kadzi, kotłów, komór piecowych, reaktorów, separatorów, cystern, rurociągów, kanałów, studzienek oraz innych analogicznych urządzeń, do których wejście odbywa się przez włazy lub otwory o niewielkich wymiarach lub jest w inny sposób utrudnione, zwane dalej zbiornikami lub aparatami.
2. Organizacja i przygotowanie techniczne prac wewnątrz zbiorników powinny zapewnić bezpieczne warunki pracy.
3. Wejście do zbiornika lub aparatu oraz wykonywanie przez pracowników wszelkich prac kontrolnych, czyszczeniowych, montażowych, remontowych i innych, dozwolone jest jedynie na podstawie pisemnego pozwolenia.
4. Prace wewnątrz zbiorników lub aparatów są określane jako prace szczególnie niebezpieczne i jako takie powinny być wykonywane bez zbytecznego pośpiechu, z rozwagą i przy stałym nadzorze.
5. Przed przystąpieniem do pracy w zbiorniku lub aparacie powinien być udzielony przez pozwalającego instruktaż i odnotowany w pozwoleniu. Instruktaż winien obejmować w szczególności:
  - a) cel i zakres pracy,

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	7 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

- b) sposób przygotowania miejsca pracy,
  - c) kolejność wykonywania czynności,
  - d) rodzaj zagrożeń i możliwość ich wystąpienia,
  - e) zastosowane środki zabezpieczające,
  - f) sposoby sygnalizacji między pracującymi i ubezpieczającymi,
  - g) objawy zatruc i zasady pierwszej pomocy,
  - h) sposoby i drogi ewakuacji.
6. Do prac wewnątrz zbiorników i aparatów nie mogą być dopuszczeni pracownicy: młodociani, kobiety w ciąży, stażyści oraz praktykanci.
7. Przebywanie w zbiorniku lub aparacie, a także w bezpośrednim sąsiedztwie włączów osób nie związanych z wykonywaną pracą jest zabronione.

5.3.1.2 Przygotowanie zbiornika lub aparatu do pracy wewnątrz

1. Zbiornik lub aparat należy opróżnić i oczyścić.
2. Przygotowanie należy prowadzić bez wchodzenia pracownika do wnętrza, przez przepłukanie, mycie, neutralizację, przedmuchiwanie parą lub gazem obojętnym - azotem, a na koniec powietrzem. Sposób oczyszczenia należy dobrać w zależności od właściwości medium, którym był wypełniony.
3. Przedmuchiwanie zbiornika lub aparatu tlenem jest zabronione.
4. Zbiorniki lub aparaty po mediach palnych należy przedmuchać azotem lub innym gazem obojętnym, względnie przeparaować aż do usunięcia zagrożenia pożarowego i wybuchowego, a następnie obowiązkowo przedmuchać powietrzem do uzyskania pozytywnego wyniku analizy powietrza z wnętrza zbiornika lub aparatu.
5. W przypadku prowadzenia prac w kanałach lub studzienkach należy przewietrzyć daną przestrzeń (odcinek) kanału, pozostawiając otwarte włązy oraz wyłączyć ten odcinek, a jeżeli jest to niemożliwe - maksymalnie ograniczyć sptyw ścieków.
6. Otwarcie włączów i pokryw może nastąpić dopiero po takiej fazie oczyszczania wnętrza, gdy będzie gwarancja, że nie stworzy się zagrożenia pożarowego, wybuchowego lub toksycznego dla otoczenia.
7. Wszystkie przewody doprowadzające lub odprowadzające media, w tym przewody odpowietrzające i oddechowe, jeśli nie prowadzą bezpośrednio do atmosfery, należy odłączyć i zaślepić. Zaśleпки powinny być wykonane z materiału wytrzymałego ciśnienie, temperaturę oraz korozyjne działanie mediów od strony czynnej; muszą być wyposażone w "języki" wystające ponad złącze oraz posiadać odpowiednią grubość i średnicę.
8. Jeżeli konstrukcja nie pozwala na zaślepienie zgodne z powyższym punktem dopuszcza się zabezpieczenie przez podwójne zamknięcie armatury i otwarcie zaworu spustowego między nią. Zamknięcie armatury należy zabezpieczyć przed zmianą położenia.
9. Temperatura w zbiorniku lub aparacie powinna być zbliżona do temperatury otoczenia. W przypadku występowania znacznych różnic temperatur należy stosować dodatkowe zabezpieczenia, jak np.: nadmuchiwanie świeżego powietrza, izolujące ubranie ochronne, częste przerwy w pracy, itp. Sposób zabezpieczenia należy umieścić w pozwoleniu.
10. Przed przystąpieniem do pracy w zbiornikach, należy przeprowadzić analizę powietrza wewnątrz zbiornika na zawartość tlenu oraz gazów toksycznych i palnych

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	8 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

(formularza F-5/IO-O-Z05-01). Próby przeprowadzać do momentu uzyskania analiz spełniających wymagania bezpieczeństwa. Analiza spełniająca te wymagania jest zapisywana w pozwoleniu, wraz z czasem pobrania próby - poz. 5.1. załącznika.

11. Próbkę do analizy powinny być pobrane w różnych przestrzeniach zbiornika lub aparatu bez konieczności wchodzenia próbobiorcy do ich wnętrza.
12. Na wejście do zbiornika lub aparatu można zezwolić, gdy ostatni wynik analizy potwierdza brak zagrożenia wybuchowego i toksycznego, a zawartość tlenu mieści się w granicach $18,0 \div 22,5\%$. Przy wyższych zawartościach tlenu zabrania się wykonywanie jakichkolwiek prac. Jeżeli zawartość tlenu w zbiorniku/aparacie jest niższa niż 18% a praca musi być wykonana w tych warunkach, wejście do zbiornika dozwolone jest wyłącznie pracownikom wyposażonym w sprzęt izolujący drogi oddechowe. Decyzję o niestosowaniu ochrony układu oddechowego w związku z zawartością tlenu w granicach $18 \div 22,5\%$ oraz przy stężeniu substancji szkodliwych poniżej NDS lub decyzję o konieczności użycia sprzętu izolującego drogi oddechowe podejmuje kierujący pracownikami. Decyzja musi być wyraźnie zaznaczona w pozwoleniu.
13. Jeżeli w zbiorniku lub aparacie są zainstalowane ruchome urządzenia mechaniczne (mieszadła, skrobaki, itp.) należy wyłączyć i zablokować napęd tych urządzeń tak, aby wykluczyć przypadkowe ich uruchomienie.
14. Zabezpieczenia określone w pkt. 13 realizowane są poprzez następujące działania:
  - a) rozbrojenie układu elektrycznego
  - b) rozbrojenie układu elektrycznego z odpięciem i zwarcie końcówek kabla zasilającego
  - c) rozbrojenie układu elektrycznego z założeniem uziemienia na zaciski silnika - urządzenia elektrycznego

Rodzaj zabezpieczeń (w zależności od potrzeb) określa zleceniodawca.

Sposób wykonania zabezpieczeń jw. i zasady organizacyjne, określa „Instrukcja eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych w Z.Ch. POLICE S.A.” część I Bezpieczeństwo i higiena pracy.

15. Prace w zbiornikach i sposób ich wykonywania w obszarze Centrum Energetyki określa instrukcja „Instrukcja Nadzoru Organizacji Bezpiecznej Pracy oraz Utrzymania Ciągłości Ruchu Urządzeń i Instalacji Energetycznych w Centrum Energetyk Zakładów Chemicznych „POLICE”S.A.” nr IO-PEC-01-01.”
16. W przypadkach wyjątkowych, wynikających ze specjalnej konstrukcji zbiornika lub aparatu, warunków lokalnych lub technologicznych dopuszcza się inne sposoby przygotowania zbiornika lub aparatu do prac w ich wnętrzu pod warunkiem sporządzenia stosownego protokołu dołączonego do pozwolenia lub opracowania szczegółowej instrukcji dla danej pracy zatwierdzonej przez Dyrektora Jednostki Biznesowej /Centrum
17. W celu umożliwienia bezpiecznego wejścia i wyjścia ze zbiornika lub aparatu, o ile jest to możliwe i potrzebne powinna być do niego wstawiona drabina stała lub sznurowa. Drabinę sznurową należy zabezpieczyć przed wpadnięciem do środka i przetarciem oraz niszcącym działaniem mediów chemicznych.
18. Wnętrze zbiornika lub aparatu, a szczególnie miejsce pracy winno być należycie oświetlone. Warunki do zasilania oraz zastosowania ochrony przeciwporażeniowej (bardzo niskim napięciem zasilania SELV) dla lamp ręcznych:

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	9 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

- źródło zasilania - transformator bezpieczeństwa 220/24V, 50 Hz. Transformator musi być transformatorem o II klasie ochronności lub izolacji równoważnej, jeżeli jest transformatorem przenośnym, - źródła elektrochemiczne 60V
  - napięcie zasilania lamp 24V 50Hz lub 60V nietętniącego prądu stałego
  - wtyczka i gniazdo przystosowane tylko do napięcia 24V
  - kabel zasilający lampę winien być kablem oponowym o izolacji 500V
  - lampa winna być w wykonaniu o stopniu ochrony IPXXB (zaleca się IP44) dla atmosfery normalnej. Dla atmosfery zagrożonej wybuchem lampy w ochronie ognioszczelnej Exd IIc T4 (dla mieszaniny wodoru i acetylenu)
  - izolacja lampy winna wytrzymać próbę napięciem 500V wartości skutecznej prądu przemiennego w czasie 1 minuty
18. Warunki zasilania oraz zastosowania ochrony przeciwporażeniowej dla narzędzi i sprzętu elektrycznego, używanego przy pracach w przestrzeniach (zbiornikach) ograniczonych powierzchniami przewodzącymi:
- bardzo niskie napięcie SELV (warunki zgodnie z pkt. 17)
- lub
- separacja elektryczna pod warunkiem, że do wtórnego uzwojenia transformatora separacyjnego jest przyłączony tylko jeden element wyposażenia. Zaleca się stosowanie wyposażenia II klasy ochronności. Jeżeli stosuje się wyposażenie I klasy ochronności, to powinno ono mieć co najmniej rękawicę wykonaną z materiału izolacyjnego lub pokrytą materiałem izolacyjnym. Transformator separacyjny może mieć kilka uzwojeń wtórnych.
19. Źródła zasilania w energię elektryczną (rozdzielnia z wyposażeniem) winny być zainstalowane poza zbiornikiem. Zaleca się stosowanie opracowanych dla tego celu rozdzielni przenośnych z odpowiednim wyposażeniem.
20. Należy zapewnić taki sposób transportu narzędzi, i innych przedmiotów, aby nie stwarzał on zagrożeń i uciążliwości dla pracujących wewnątrz zbiornika lub aparatu.

5.3.1.3 Pozwolenie na wejście i praca wewnątrz zbiornika lub aparatu

1. Zezwalający na wejście i prace wewnątrz zbiornika lub aparatu powinien przed podpisaniem pozwolenia osobiście skontrolować miejsce pracy
2. Prace w zbiornikach lub aparatach muszą być bezpośrednio nadzorowane przez wyznaczonego pracownika wykonawcy. Do jego obowiązków należy min. bezpośrednie skontrolowanie zbiornika lub aparatu przed rozpoczęciem w nim prac i potwierdzenie jego przygotowania.
3. Wyposażenie pracownika wchodzącego do zbiornika lub aparatu powinno zawierać:
  - a) hełm i odzież ochronną odpowiednią do charakteru pracy oraz medium, którym był wypełniony zbiornik lub aparat. Jeżeli występuje zagrożenie substancjami palnymi lub wybuchowymi, odzież i bielizna muszą być wykonane z materiałów nie wytwarzających ładunków elektrostatycznych,
  - b) szelki bezpieczeństwa wraz z przymocowaną linką bezpieczeństwa, której drugi koniec przymocowany jest do stałego elementu konstrukcji na zewnątrz zbiornika lub aparatu; linka asekuracyjna powinna posiadać ważny atest oraz długość umożliwiającą stały kontakt między pracującym a ubezpieczającym,

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	10 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

- c) maskę z doprowadzeniem świeżego powietrza z zewnątrz; zabrania się używania w zbiornikach lub aparatach masek z pochłaniaczami (sprzętu filtrującego),
  - d) użycie aparatów izolujących tlenowych lub butlowych na sprężone powietrze dopuszczalne jest wyłącznie w dużych zbiornikach lub aparatach posiadających włązy pozwalające na swobodne wchodzenie i wychodzenie, jak również w sytuacjach awaryjnych,
  - e) inne wyposażenie i sprzęt wynikający z charakteru prac przewidzianych do wykonania.
4. Dopuszczenie do pracy bez użycia sprzętu ochrony dróg oddechowych musi być wyraźnie określone w pozwoleniu.
  5. Przy prowadzeniu prac wewnątrz kanałów, w studzienkach lub innych urządzeniach gdzie z różnych przyczyn mogą wystąpić niespodziewane zagrożenia należy zawsze stosować maskę z doprowadzeniem świeżego powietrza.
  6. Pracownik ubezpieczający musi posiadać ten sam rodzaj sprzętu ochronnego co pracujący wewnątrz zbiornika lub aparatu.

5.3.1.4 Organizacja bezpiecznej pracy w zbiorniku lub aparacie

1. Praca w zbiorniku lub aparacie wykonywana jest w zespołach co najmniej dwuosobowych, w którym jedna osoba pracuje wewnątrz zbiornika, a druga na zewnątrz.
2. Pracownik ubezpieczający powinien posiadać środki łączności umożliwiające natychmiastowe wezwanie pomocy.
3. Pracownik ubezpieczający musi cały czas pozostawać w kontakcie z pracującym wewnątrz zbiornika lub aparatu.
4. Jeżeli warunki pracy wymagają, aby wewnątrz zbiornika lub aparatu równocześnie pracowało dwóch lub więcej pracowników należy zapewnić im warunki bezpieczeństwa, a w szczególności ubezpieczenie i możliwość szybkiej ewakuacji. W zezwoleniu należy wyraźnie zaznaczyć ile osób będzie wewnątrz zbiornika lub aparatu.
5. Transport pionowy materiałów i narzędzi do wnętrza zbiornika lub aparatu należy organizować i wykonywać w sposób uniemożliwiający ich upadek.
6. Pracownik wchodzący po drabinie powinien mieć wolne ręce.
7. Przy pracach spawalniczych lub innych prowadzonych z otwartym ogniem wewnątrz zbiornika lub aparatu należy:
  - a) wyposażyć pracownika w odzież trudnopalną,
  - b) starannie wyczyścić zbiornik lub aparat, aby wykluczyć możliwość pożaru lub wybuchu;
  - c) zapewnić posterunek przeciwpożarowy z odpowiednim sprzętem oraz strefę bezpieczeństwa pożarowego,
  - d) zabrania się wkładania do zbiornika lub aparatu butli z gazami technicznymi,
  - e) przy spawaniu elektrycznym spawacz powinien być dodatkowo zabezpieczony zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	11 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

- Przy wykonywaniu prac wewnątrz zbiornika, takich jak: oczyszczanie powierzchni, malowanie, nakładanie wykładzin itp. wykonawca powinien bezwzględnie przestrzegać przepisów wynikające z technologii realizacji tych prac.
- Jeżeli praca ma być wykonywana wewnątrz zbiornika lub aparatu zawierającego materiały sypkie lub płynne, w których istnieje możliwość zasypania lub utonięcia pracownika - niezależnie od zabezpieczenia innymi środkami ochrony indywidualnej - należy stosować pomosty, z których wykonywana będzie praca lub inne urządzenia do bezpiecznego jej wykonania.
- Niezależnie od zasad zawartych w niniejszej instrukcji należy przestrzegać innych obowiązujących przepisów BHP oraz przeciwpożarowych właściwych dla wykonywanej pracy.

5.2.2 Roboty rozbiórkowe, remontowe i montażowe, prowadzone bez wstrzymywania ruchu zakładu lub jego części

- Roboty budowlane, rozbiórkowe, remontowe i montażowe prowadzone bez wstrzymywania ruchu zakładu lub jego części w miejscu przebywania pracowników zatrudnionych przy innych pracach lub działania maszyn i innych urządzeń technicznych powinny być organizowane w sposób nie narażający pracowników na niebezpieczeństwa, z jednoczesnym zastosowaniem środków ostrożności.
- Przed rozpoczęciem prac pracownicy odpowiedzialni za przygotowanie miejsca pracy i kierujący robotami powinni w obustronnie podpisanym protokole ustalić:
  - szczegółowe warunki BHP z podziałem obowiązków w tym zakresie,
  - sposób wykonywania zleconych prac ze szczególnym zwróceniem uwagi na bezpieczeństwo ludzi i pracującej instalacji,
  - zadania, media i produkt pracującej instalacji, a także potencjalne zagrożenia stąd płynące,
  - zasady zachowania w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnych,
  - miejsca zbiórek w przypadku konieczności ewakuacji.
- Teren prowadzonych robót powinien być wydzielony i wyraźnie oznakowany. W przypadkach koniecznych należy stosować inne środki zabezpieczające przed skutkami zagrożeń, takie jak: siatki, bariery, osłony, itp.

5.2.3 Prace na wysokości

- Pracę na wysokości określa się jako pracę wykonywaną na powierzchni znajdującej się na wysokości co najmniej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi.
- Do prac na wysokości nie zalicza się pracy na powierzchni, niezależnie od wysokości, na jakiej się znajduje, jeżeli powierzchnia ta:
  - osłonięta jest ze wszystkich stron do wysokości co najmniej 1,5 m pełnymi ścianami lub ścianami z oszklonymi oknami,
  - wyposażona jest w inne stałe konstrukcje lub urządzenia chroniące pracownika przed upadkiem z wysokości.
- Na powierzchniach wzniesionych na wysokość powyżej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi, na których w związku z wykonywaną pracą mogą przebywać pracownicy, lub służących jako przejścia, powinny być zainstalowane balustrady składające się z poręczy ochronnych umieszczonych na wysokości co najmniej 1,1 m i krawężników o wysokości

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	12 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

co najmniej 0,15 m. Pomiędzy poręczą a krawężnikiem powinna być umieszczona w połowie wysokości poprzeczka lub przestrzeń ta powinna być wypełniona w sposób uniemożliwiający wypadnięcie osób. Wymagania te nie dotyczą ramp przeladunkowych.

4. Jeżeli ze względu na rodzaj i warunki wykonywania prac na wysokości zastosowanie balustrad, o których mowa powyżej, jest niemożliwa, należy stosować inne skuteczne środki ochrony pracowników przed upadkiem z wysokości odpowiednie do rodzaju i warunków wykonywania pracy.
5. Przy pracach na drabinach, klamrach, rusztowaniach i innych podwyższeniach nie przeznaczonych do przebywania ludzi, na wysokości do 2,0 m, nie wymagających od pracowników wychylania się poza obrys urządzenia, na którym stoi, albo przyjmowania wymuszonej pozycji ciała grożącej upadkiem z wysokości, należy zapewnić, aby:
  - a) drabiny, klamry, rusztowania, pomosty i inne urządzenia były stabilne i zabezpieczone przed nie przewidywaną zmianą położenia oraz posiadały odpowiednią wytrzymałość na przewidywane obciążenia,
  - b) powierzchnia pomostu roboczego była równa i pozioma, a jej wielkość wystarczająca dla pracowników, narzędzi i niezbędnych materiałów; pomost powinien posiadać czytelną informację o wielkości dopuszczalnego obciążenia.
6. Przy pracach na słupach, masztach, konstrukcjach wieżowych, kominach, konstrukcjach budowlanych bez stropów, a także przy ustawianiu lub rozbiórce rusztowań oraz przy pracach na drabinach i klamrach na wysokości powyżej 2,0 m nad poziomem podłogi lub terenu zewnętrznego należy:
  - a) przed rozpoczęciem prac sprawdzić stan techniczny konstrukcji i urządzeń, na których mają być prowadzone prace, w tym stabilność, wytrzymałość na przewidywane obciążenia oraz zabezpieczenia przed nie przewidywaną zmianą położenia,
  - b) sprawdzić stan techniczny stałych elementów konstrukcji lub urządzeń, do których mocowane będą linki bezpieczeństwa,
  - c) zapewnić stosowanie przez pracowników odpowiedniego do rodzaju wykonywanej pracy sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości oraz właściwej odzieży ochronnej.

5.3.3.1 Prace na rusztowaniach

1. Przy pracach na rusztowaniach na wysokości powyżej 2,0 m od podłogi lub terenu zewnętrznego oraz na podestach ruchomych należy zapewnić bezpieczeństwo przy komunikacji pionowej i dojścia do stanowiska pracy, jak również zapewnić ich stabilność i odpowiednią wytrzymałość na przewidywane obciążenia.
2. Rusztowania typowe powinny być wykonane zgodnie z wymaganiami norm i przepisów; nietypowe zgodnie z projektem.
3. Rusztowania inwentaryzowane (wykonane z gotowych elementów) powinny posiadać atest wytwórni, a ich montaż zgodny z instrukcją producenta.
4. Przy wznoszeniu i rozbiórce rusztowania oraz w czasie prac na nim wykonawca obowiązany jest wyznaczyć strefę niebezpieczną nie mniejszą niż 1/10 wysokości, z której mogą spadać materiały lub przedmioty, jednak nie mniej niż 6,0 m. Strefę niebezpieczną należy oznakować i ogrodzić poręczami lub zabezpieczyć daszkami.
5. Pracownicy wykonujący prace na rusztowaniu zobowiązani są do utrzymywania odpowiedniego porządku. Na rusztowaniu powinny się znajdować jedynie niezbędne materiały i narzędzia do wykonania prac.

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	13 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

6. Użytkowanie rusztowania dopuszczalne jest po dokonaniu odbioru przez nadzór techniczny ze strony wykonawcy rusztowania, potwierdzonego zapisem w Dzienniku Budowy.
7. Rusztowania powinny być sprawdzane okresowo przez wykonawcę (nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie), a ponadto po silnym wietrze, opadach atmosferycznych i przerwach roboczych dłuższych niż 10 dni.
8. Wchodzenie i schodzenie z rusztowań powinno się odbywać w miejscach do tego wyznaczonych.
9. W przypadku, gdy rusztowanie stałe wykonane przez wyspecjalizowaną firmę spełnia wymagania określone w odpowiednich przepisach i w Polskich Normach i dopuszczone do użytkowania na podstawie wpisu w Dziennik Budowy, a pracownicy wykonujący na nim prace są do tych prac odpowiednio przeszkoleni i wyposażeni w odpowiedni sprzęt oraz dopuszczeni przez lekarza do pracy na wysokości, wystawianie pisemnego pozwolenia na prace szczególnie niebezpieczne nie jest konieczne, pod warunkiem, że nie jest to praca z użyciem otwartego ognia ani wewnątrz zbiornika lub aparatu.

5.2.4 Prace w kontakcie z materiałami niebezpiecznymi

1. Materiałami niebezpiecznymi są w szczególności substancje i preparaty chemiczne zaliczone do niebezpiecznych, zgodnie z przepisami w sprawie substancji i preparatów chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia.
2. Instrukcja nie dotyczy prac z materiałami niebezpiecznymi wykonywanymi w laboratoriach na podstawie instrukcji stanowiskowej, o ile posiada ona szczegółowo napisany sposób postępowania z tymi materiałami - w takim przypadku, prace te, nie wymagają wystawienia pozwolenia na pracę w warunkach niebezpiecznych.
3. Na Wydziałach do prac w warunkach niebezpiecznych, na które należy wystawić pisemne pozwolenie, zaliczone są prace w kontakcie z następującymi mediami:
  - a) materiały wybuchowe,
  - b) materiały palne,
  - c) materiały oddziaływujące chemicznie (żrące) lub termicznie (parzące),
  - d) materiały znajdujące się pod ciśnieniem:
  - e) materiały oddziaływujące rakotwórczo
4. Użytkownik, na którego terenie występują materiały niebezpieczne zobowiązany jest do poinformowania pracowników o właściwościach fizycznych, chemicznych i biologicznych stosowanych materiałów niebezpiecznych, o stopniu ich szkodliwości oraz postępowaniu w sytuacjach awaryjnych.
5. Pracownicy wykonujący prace w kontakcie z materiałami niebezpiecznymi zobowiązani są do stosowania odpowiednich do istniejącego zagrożenia odzieży i sprzętu ochronnego.
6. W obiektach, na terenie, których zachodzi możliwość oblania środkami żrącymi lub parzącymi, bądź zapalenia się odzieży powinny być zainstalowane natryski ratunkowe uruchamiane samoczynnie lub w inny sposób - z uwzględnieniem ograniczonej sprawności osób z nich korzystających, zasilane wodą nie ogrzewaną i działające niezawodnie. Oddzielnie powinny być przechowywane urządzenia lub roztwory do przemywania oczu.

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	14 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne**5.2.5 Prace w wykopach**

1. Prace ziemne związane z wykonywaniem na terenie Wydziałów wykopów w bezpośrednim sąsiedztwie rurociągów z mediami niebezpiecznymi, kanalizacyjnych, wody oraz kabli energetycznych, sieci telefonicznej należą do prac szczególnie niebezpiecznych.
2. Pozwolenie na wykonanie prac ziemnych powinno być wystawione przez użytkownika terenu, na którym prowadzone są prace, w którym należy określić konieczność dokonania uzgodnień z użytkownikami rurociągów, kabli, dróg i torów przebiegających w bezpośrednim sąsiedztwie w trybie jn.
3. Przystąpienie do robót ziemnych wymaga uprzedniego uzgodnienia wykonawcy robót z użytkownikami wymienionymi w pkt. 5.3.5.2, warunków technicznych wykonania prac oraz wykonania niezbędnych zabezpieczeń. W tym celu należy spisać „Protokół uzgodnienia” - załącznik nr 42 do „Instrukcji eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych w Z.Ch. POLICE S.A.” (ewentualnie uzupełniony o dodatkowe załączniki, jeżeli uzgodnienia dokonywane są z kilkoma użytkownikami).
4. Wykonawca robót na przedłożonej dokumentacji określa miejsce pracy. Użytkownicy uaktualniają na dokumentacji przebieg tras oraz wpisują do „Protokołu uzgodnienia” ustalenia odnośnie bezpiecznego sposobu prowadzenia robót, oraz wykonanie niezbędnych zabezpieczeń.
5. W przypadku gdy wykopy są wykonywane:
  - a) w pobliżu lub pod torami kolejowymi, wymagane jest ustalenie sposobu wykonywania zabezpieczeń w uzgodnieniu z Koordynatorem Umowy [Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A](#) ze Spółką Kargo,
  - b) w pobliżu lub pod drogami wewnątrzzakładowymi, wymagane jest dokonanie z użytkownikiem ustaleń np.; ustawienia znaków drogowych, zapór, objazdów oraz innych zabezpieczeń niezbędnych do ewentualnego wyłączenia drogi z eksploatacji. Wyłączenie drogi z eksploatacji wymaga sporządzenia pisemnego protokołu i zgłoszenie tego faktu do Zakładowej Straży Pożarnej i Dyspozytora [Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.](#)
  - c) w pobliżu rurociągów z mediami niebezpiecznymi, wód obiegowych, kanalizacji i innych obiektów naziemnych lub podziemnych wykonawca uzgodni z właściwym użytkownikiem warunki techniczne wykonania prac oraz ewentualnie zlecić wykonanie niezbędnych zabezpieczeń.
  - d) w pobliżu kabli należy stosować się do zaleceń zawartych w instrukcji pkt. 5.1.f.
4. Przed przystąpieniem do robót ziemnych wykonawca zobowiązany jest do rozpoznania i oznaczenia na terenie przyszłych prac przewodów i urządzeń uzbrojenia podziemnego, a w szczególności sieci elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, cieplnych, wodnych, gazowych, kanalizacyjnych itp.
5. Teren prowadzonych wykopów należy ogrodzić i oznakować tabliczkami ostrzegawczymi odpowiednio do charakteru prac, lokalizacji wykopu, jego głębokości; w nocy rejon wykopu musi być oświetlony. Prace te wykonuje wykonawca.
6. W przypadku konieczności zapewnienia dojścia lub dojazdu do obiektów przez teren wykopu, należy zbudować nad wykopem kładki lub pomosty z poręczami, oznakowane tabliczkami z podanym dopuszczalnym obciążeniem. Prace te wykonuje wykonawca.

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	15 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

7. W sytuacjach uzasadnionych względami bezpieczeństwa wykop należy szczelnie przykryć. Prace te wykonuje wykonawca.
8. Stały nadzór nad wykopem i prowadzeniem prac ziemnych sprawuje wykonawca.

6. Definicje

Poleceniodawca pracownik upoważniony pisemnie przez prowadzącego eksploatację urządzeń i instalacji do wydawania pozwoleń na wykonanie pracy. Posiadający ważne przeszkolenie BHP dla osób kierujących pracownikami, a dla prac przy urządzeniach energetycznych dodatkowo świadectwo kwalifikacyjne na stanowiska dozoru. Poleceniodawca może pełnić równocześnie obowiązki koordynującego.

Koordynujący wyznaczony przez poleceniodawcę pracownik komórki organizacyjnej sprawującej dozór nad eksploatacją urządzeń i instalacji, przy których będzie wykonywana praca. Posiadający ważne przeszkolenie BHP dla osób kierujących pracownikami, a dla prac przy urządzeniach energetycznych dodatkowo świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru. Zadaniem jego jest koordynowanie prac określonych w pozwoleniach, z ruchem urządzeń i instalacji. Określenie czynności łączeniowych związanych z przygotowaniem miejsca pracy. Wydanie pozwoleń na przygotowanie miejsca pracy, dopuszczenie do pracy i likwidacja miejsca pracy. Podjęcie decyzji o uruchomieniu urządzeń i instalacji przy których była wykonywana praca. Zapisanie w dokumentacji eksploatacji ustaleń wynikających z w/w pkt.

Dopuszczający wyznaczony przez poleceniodawcę pracownik upoważniony pisemnie przez prowadzącego eksploatację urządzeń i instalacji do wykonywania czynności łączeniowych w celu przygotowania miejsca pracy. Posiadający ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji. Przygotowuje miejsce pracy zgodnie z pozwoleniem. Dopuszcza do wykonania pracy. Sprawdza wykonanie pracy. Likwiduje miejsce pracy po jej zakończeniu.

Nadzorujący wyznaczony przez poleceniodawcę pracownik wykonujący wyłącznie czynności nadzoru, gdy pracę wykonuje zespół pracowników nie będącym zespołem pracowników kwalifikowanych lub kierujący zespołem nie posiada świadectwa kwalifikacyjnego, oraz gdy poleceniodawca uzna to za konieczne ze względu na szczególny charakter i warunki wykonywanej pracy. Posiada ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru lub eksploatacji. Sprawdzenie przygotowania miejsca pracy i jego przyjęcie od dopuszczającego, jeżeli zostało przygotowane właściwie. Zaznajomienie nadzorowanych pracowników z warunkami bezpiecznego wykonywania pracy. Sprawowanie ciągłego nadzoru nad pracownikami, aby nie przekraczali granicy wyznaczonego miejsca pracy. Powiadomienie dopuszczającego lub koordynującego o zakończeniu prac.

Kierownik robót wyznaczony przez wykonawcę pracownik do koordynacji pracy, gdy w jednym obiekcie pracuje jednocześnie więcej niż jeden zespół pracowników w celu wyeliminowania zagrożeń wynikających z ich jednoczesnej pracy na jednym obiekcie. Posiadający ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru.

Kierujący zespołem wyznaczony przez wykonawcę pracownik kierujący zespołem pracowników. Posiadający ważne świadectwo kwalifikacyjne. Dobiera pracowników o odpowiednich umiejętnościach zawodowych do wykonania poleconej pracy. Sprawdza przygotowanie miejsca pracy i przejmuje go od dopuszczającego, jeżeli zostało przygotowane właściwie. Zaznajamia podległych pracowników ze sposobem przygotowania miejsca pracy, występującymi zagrożeniami w miejscu pracy.

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr / data	H/02.09.2015
Strona / stron	16 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

i w bezpośrednim sąsiedztwie oraz warunkami i metodami bezpiecznego wykonania pracy. Zapewnia wykonanie pracy w sposób bezpieczny. Egzekwuje stosowanie właściwych środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego oraz właściwych narzędzi. Nadzoruje przestrzeganie przez podległych pracowników przepisów BHP w czasie wykonywania pracy. Powiadamia dopuszczającego lub koordynatora o zakończonej pracy.

Koordynator prac remontowych wyznaczony przez użytkownika pracownik, kierujący pracami różnych grup remontowych wykonującymi prace w jednym czasie na danym obiekcie.

Koordynator branży wyznaczony przez użytkownika pracownik, kierujący pracami różnych grup remontowych wykonującymi prace w jednym czasie na danym obiekcie w określonej branży.

Wykonawca komórka organizacyjna Zakładów lub firma zewnętrzna

Użytkownik pracownik komórki organizacyjnej nadzorującej eksploatację urządzeń i instalacji

Miejsce pracy odpowiednio przygotowane stanowisko pracy lub określona strefa pracy w zakresie niezbędnym dla bezpiecznego wykonania pracy.

Świadectwo kwalifikacyjne świadectwo stwierdzające spełnienie przez daną osobę odpowiednich wymagań kwalifikacyjnych do wykonania pracy na stanowisku dozoru lub eksploatacji w ustalonym zakresie obsługi, konserwacji, napraw, kontrolno-pomiarowym, montażu dla określonych rodzajów urządzeń i instalacji energetycznych, uzyskane w trybie i na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 10.04.1997 „Prawo energetyczne” (Dz. U. nr 54/97 poz. 348).

Pracownik upoważniony pracownik, który w ramach swoich obowiązków służbowych lub na podstawie polecenia służbowego wykonuje określone prace.

Zespół pracowników grupa pracowników, w skład której wchodzi co najmniej dwie osoby wykonujące pracę.

Zespół pracowników kwalifikowanych grupa pracowników, w której co najmniej połowa, lecz nie mniej niż dwie osoby, posiada ważne świadectwo kwalifikacyjne.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym prace, których wykonywanie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu

Środki ochrony indywidualnej wyposażenie osobiste pracownika, którego rola polega na indywidualnej ochronie pracownika przed czynnikami niebezpiecznymi i szkodliwymi, występującymi w miejscu pracy

Materiały niebezpieczne pożarowo

- gazy palne
- cieczki palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C
- materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne
- materiały ciała stałe samorzutnie zapalające się w powietrzu
- materiały wybuchowe i pirotechniczne
- materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji
- materiały mające skłonności do samozapalenia

Instrukcja nr IO-O-Z05-01
Przygotowanie i realizacja prac szczególnie
niebezpiecznych

Nr wydania	1
Data wydania	2.07.2003
Obowiązuje od	15.07.2003
Aktualizacja nr /data	H/02.09.2015
Strona / stron	17 / 17

Ogólnozakładowe Instrukcje Organizacyjne

Strefa zagrożenia wybuchem przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną a górną granicą wybuchowości.

Zagrożenie wybuchem możliwość tworzenia przez palne gazy, pary cieczy palnych, pyły palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.

7. Dokumenty związane

1. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26.09.1997, w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. nr 129 poz. 844)
2. Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28.03.2013, w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (Dz.U. z dn. 23.04.2013)
3. Instrukcja IO-TNC-01-01 „Instrukcja nadzoru i organizacji bezpiecznej pracy oraz utrzymania ciągłości ruchu urządzeń i instalacji energetycznych w ZCh „POLICE” S.A.”

8. Załączniki

8.1. Załączniki

Brak załączników

8.2. Formularze

- 8.2.1 [F-2/IO-O-Z05-01](#) - Pozwolenie*/Polecenie* na prace szczególnie niebezpieczne
- 8.2.2 [F-3/IO-O-Z05-01](#) - Protokół przekazania obiektu do remontu
- 8.2.3 [F-3a/IO-O-Z05-01](#) - Protokół odbioru po remoncie
- 8.2.4 [F-4/IO-O-Z05-01](#) - Rejestr prac / Książka wejść - wyjść
- 8.2.5 [F-5/IO-O-Z05-01](#) - Analiza chemiczna
- 8.2.6 [F-6/IO-O-Z05-01](#) - Wykaz pracowników wykonujących pracę na pozwolenie